

Мазмуну

Кириш бөлүгү

- Курстун программасы
- Курстун максаты жана милдеттери
- Көнүгүүлөрдүн ырааттамасы

1-модул.

Ветеринардык ишкердиктин укуктук негиздери

- Ишкердик жөнүндө түшүнүк жана анын ветеринардык чөйрөдөгү өзгөчөлүктөрү
- Мыйзамдуулук жана ишкердикти уюштуруунун укуктук формалары
- Физикалык жакты жеке ишкер катары каттоодон өткөрүү тартиби
- Лицензия алуу, мөөр, штамп жасатуу, эсептешүү счетун ачуу тартиптери

2-модул.

Жеке ветеринардык ишкердикти уюштуруу

- Эмнеден баштоо керек?
- Ишкердик жүргүзүүнүн түрлөрү жана алгачкы керектүү аспаптардын тизмеси
- Иш кагаздарын жүргүзүү, учет жана отчеттуулук

Окуу курсунун программасы
Темасы: «Ветеринардык ишкердиктин негиздери»

Курстун узактыгы:	1 күн
Катышуучулар:	Лицензия ала элек ветеринардык адистер
Тренерлер:	Дүйнөлүк Банк тарабынан тандалган жергилүктүү адистер
Уюштуруучулар:	Айыл чарба жана мелиорация министрлигинин алдындагы айыл чарба долбоорлорун ишке ашыруу бөлүмү жана Ветеринардык палата

Түшкө чейин	<p>Каттоодон өтүү. Окуу курсун ачуу Таанышуу, эрежелерди кабыл алуу. Тест өткөрүү. 1-модул. Ветеринардык ишкердиктин укуктук негиздери</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ишкердик жөнүндө түшүнүк жана ветеринардык чөйрөдөгү анын өзгөчөлүктөрү • Ишкердиктеги мыйзамдуулук жана укуктук уюштуруу формалары • Физикалык жактын жеке ишкер катары каттоодон өтүү тартиби • Лицензия алуу, мөөр жасоо, эсептешүү счетун ачуу тартиптери
Түштөн кийин	<p>2-модул Жеке ветеринардык ишкердикти уюштуруу</p> <ul style="list-style-type: none"> • Эмнеден баштоо керек ? • Ишкердик жүргүзүүнүн түрлөрү жана алгачкы керектүү аспаптардын тизмеси • Иш кагаздарын жүргүзүү, учет жана отчеттуулук. <p>Тест өткөрүү Сертификат тапшыруу Тренингтин жабылышы</p>

КУРСТУН МАКСАТЫ:

Ветеринардык адистерге жеке ветеринардык ишти уюштурууда жана аны каттоодон өткөрүүдө көмөк көрсөтүү.

КУРСТУН МИЛДЕТТЕРИ:

Окуу курсунун соңунда, катышуучулар:

- «Ветеринардык ишкердик жана аны уюштуруунун өзгөчөлүктөрү» жөнүндө түшүнүк алат
- Кыргызстанда ветеринардык ишкердикти жөнгө салуучу укуктук-ченемдик актылардын тизмеси жөнүндө маалымат алышат
- Ишкердикти уюштуруунун укуктук формалары жөнүндө маалымат алышат
- Статистика, салык, соц.фонд органдарынан каттоодон өтүү тартиби менен таанышышат
- Жеке ишкер катары тиешелүү мамлекеттик каттоо органдарынан өз алдынча каттоодон өтө алышат
- Жеке ветеринардык ишкердик кылууга лицензия алуунун тартиби менен таанышышат
- Мөөр, штамп жасоо, эсептешүү счетторун ачуу үчүн уруксат алуу процедураларын үйрөнүшөт
- Ишкердикти эмнеден баштоо керек ? – деген тажрыйбага негизделген сунуштарга ээ болушат
- Ветеринардык тейлөө боюнча келишимдерди түзө алышат
- Ветеринардык иш кагаздары, учет жана отчеттордун негиздери менен тааныша алышат.
- Ветеринардык иш аракетти баштоо үчүн эң керектүү ветеринардык аспаптар жана шаймандардын тизмеси менен тааныша алышат.

**«Ветеринардык ишкердиктин негиздери» - деген
аталышта жеке ветеринардык ишкердикти уюштуруу
үчүн тренинг.
_____ 2012 -ж.
ОКУУНУН ЫРААТТАМАСЫ**

Убакыт	Модулдар/ темалар	Презентатор/ Фасилитатор
8:30 – 9:00	Каттоодон өтүү.	
9:00 – 9:45	Курсту ачуу <ul style="list-style-type: none"> Тренингтин максаты жана программасы менен таанышуу, эрежелерди кабыл алуу, күтүүлөрдү аныктоо. 	
9:45 – 10:00	Тестирлөө	
10:00 – 11:00	1-модул. Ветеринардык ишкердиктин укуктук негиздери. <ul style="list-style-type: none"> Ишкердик жөнүндө түшүнүк жана ветеринардык тармактагы анын өзгөчөлүгү. Ишкердиктеги мыйзамдуулук жана укуктук уюштуруу формалары. 	
11:00 – 11:20	Кофе - брейк	
11:20 – 13:00	<ul style="list-style-type: none"> Физикалык жакты жеке ишкер катары каттоо тартиби. Лицензия алуу, мөөр жасатуу, эсептешүү счетун ачуу тартиби 	
13:00 – 14:00	Түштөнүү	
14:00 – 15:20	2-модул Жеке ветеринардык ишти уюштуруу. <ul style="list-style-type: none"> Эмнеден баштоо керек ? Ишкердиктин түрлөрү жана алгачкы керектүү аспаптардын тизмеси 	
15:20 – 15:40	Кофе - брейк	
15:40 – 17:00	<ul style="list-style-type: none"> Иш кагаздыры, учет, отчеттулук. Тестирлөө. Тренингтин жабылышы.	

ИШКЕРДИКТИН УКУКТУК НЕГИЗДЕРИ.

МОДУЛДУН МАКСАТЫ:

Ишкердикти жөнгө салуучу мыйзамдар жана ветеринардык ишкердиктин укуктук уюштуруу формалары менен тааныштыруу.

МОДУЛДУН МИЛДЕТТЕРИ:

Модулдун соңунда, катышуучулар:

- Ишкердик жөнүндө түшүнүк жана анын ветеринардык чөйрөдөгү өзгөчөлүктөрү менен таанышышат.
- Кыргызстанда ветеринардык ишкердикти жөнгө салуучу укуктук- ченемдик актылары менен таанышышат.
- Мыйзамсыз ишкердик жүргүзүүдө кириптер болуучу жоопкерчилик чаралары жөнүндө маалымат алышат .
- Ишкердиктин укуктук уюштуруу формалары жөнүндө маалымат алышат.
- Жеке ишкердиктин артыкчылык жана кемчилик жактары менен таанышышат.
- Жеке ишкер катары тиешелүү мамлекеттик органдардан өз алдынча каттоодон өтүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат.

1- САБАК. ИШКЕРДИК ЖӨНҮНДӨ ТҮШҮНҮК ЖАНА АНЫН ВЕТЕРИНАРИЯ ТАРМАГЫНДАГЫ ӨЗГӨЧӨЛҮКТӨРҮ.

Кыргызстан эгемендүүлүккө ээ болуп, базар экономикасынын жолуна түшкөндөн бери экономиканын кыймылдаткыч күчүнүн негизги атрибуту болуп ишкердик саналат.

Жарандын ишкердик жүргүзүү шартына ээ болуу укугу биздин өлкөнүн Конституциясында чагылдырылган.

Мамлекеттик экономикада көп жылдык экспериментти өткөргөндөн кийин, экономиканы жаңылоодогу жана өнүктүрүүдөгү негизги кыймылдаткыч күч болуп жеке ишкердик демилгеси жана жеке чыгармачылык болоорун, мезгил тастыктады.

Ишин жаңы баштап жаткан жаран ишкердүүлүк жөнүндө жакшылап билип алганы маанилүү. Атайын жана юридикалык сөздүктөрдө төмөнкүдөй аныктамалар көп кезигет:

Ишкердик же бизнес – бул мыйзамдын негизинде каттоодон өтүп, товар жүгүртүүдөн же кандайдыр бир кызмат көрсөтүү жолу менен дайыма пайда табуу үчүн, тобокелчилик менен экономикалык жактан өз алдынча иш алып баруу.

Бул аныктамадан көрүнгөндөй, ишкердик – бул:

- пайда табуу үчүн экономикалык иш жүргүзүү
- тобокелчилик менен өз алдынча иш жүргүзүү
- кызмат көрсөтүү же товар жүгүртүү
- мыйзамдуу түрдө каттоодон өтүү

Жыйынтыктап айтканда, схемадагы формулада көрсөтүлгөндөй ар бир ишкердин максаты пайда табуу болуп эсептелет.

Арийне, ишкердиктин натыйжалуулугу алынган пайданын көлөмүнөн тышкары, бизнестин наркынын өзгөрүшү – ишкананын базардагы наркы же башка пайдалардын эсебинен да бааланат.

Ветеринардык иш аракеттин социалдык багыты ветеринардык адистин кесибине байланыштуу ветеринардык тармактагы ишкердиктин эффективдүүлүгү өзүнчө өзгөчөлүктөргө ээ.

Ветеринардык ишкердиктин натыйжалуулугу ветеринариянын негизги маселелерин ишке ашыруу, малдын жана адамдардын ден-соолугун сактоо, аймакты ылаңдардын киришинен жана жайылышынан коргоо, мал чарбасынан алынган азык-түлүктөрдүн ветеринардык-санитардык коопсуздугун камсыз кылуу аркылуу бааланат.

Ветеринардык ишкердик – мыйзам чегинде каттоодон өткөн, ветеринардык кызмат көрсөтүү аркылуу системалуу түрдө киреше табууга багытталган экономикалык жактан өз алдынча иш алып баруу болуп эсептелет.

Ишкер деп кимди атайбыз?

Ишкер - **пайда табуу максатында иш аракет жасаган жаран.** .

Биринчи жолу «ишкер» (entrepreneur) түшүнүгүн, француз экономисти Жан-Батист Сэй киргизген. Болжолу менен 1800- жылы ал ишкердикти төмөндөгүдөй мүнөздөгөн:

«Антрепренер, экономикалык ресурстарды кичине продуктивдүүлүк сферасынан чоң продуктивдүүлүк сферасына ыргытуу жана бул иш аракетинин үзүрүн көрүү».

Ишкердиктин жаратылышын изилдеген көптөгөн авторлор - ишкер адамды эскини бузуп, сапатты камсыз кылган жаңыны түзүү – деп аныктама берип келишет. Ишкер (айлакер) – бул ресурстарды материалдарды, эмгекти, кызмат көрсөтүүлөрдү алгачкы өздүк наркын өзгөртүү менен кайра жаратуучу. Мында ал бир нерсе алуу үчүн, бир нерсеге жетүү үчүн керектөөнү сезип, эксперименттерди жасап максатына жеткен **эркин (көз карандысыз)** адам.

Ишкер – бизнестеги чечүүчү фигура, жаңы ишкана ачуу идеясы ошол адамда пайда болот, бизнес жүргүзүү моделин ишке ашырат, жаңы иш орундарын түзөт, коомдун өнүгүшүнө өбөлгө жаратат, жаңы тармактардын пайда болушуна жана өнүгүшүн шарттайт. Адамзаттын бүткүл тарыхында ишкерлер гана коомдук экономикалык прогресс жолунда кыймылын жана жашоодогу социалдык шарттарды жакшыртууну камсыз кылышкан.

Ишкердик менен ким алектене алат?

Биздин мамлекеттин мыйзамдарына ылайык Кыргыз Республикасында мыйзам чегинде каттоодон өткөн Кыргыз Республикасынын жарандары, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок жактар ишкер боло алышат.

18 жашка толгон же бул жашка чейин никеде туруучулар ошондой эле эмансипированаланган жашы жете элек өспүрүмдөр ишкер катары каттоодон өтө алышат.

Эмансипированалангандар – өспүрүмдөргө камкордук көрүүчү, көзөмөлдүк кылуучу органдардын же соттун чечимине ылайык 16 жашка толгон, ишке жарамдуу өспүрүмдөр эсептелет.

Мамлекеттик кызматкер – ишкер боло албайт. Жогоруда көрсөтүлгөндөй мамлекеттик кызматкерлерден башкаларга ишкердик менен алектенүүгө өзгөчөлөнгөн тыюу жок.

Ветеринардык ишкердикти жүргүзүү үчүн лицензия алуу талап кылынат.

Ишкердик ишин алып барууда милдеттүү түрдө мамлекеттик каттоодон өтүү зарыл.

Мамлекеттик каттоо – ишкердикти мамлекеттик органдар тарабынан каттоого алуу : адилет башкармалыгы (юридикалык жактарды) же статистика (жеке жактарды) ошондой эле салык кызматына жана социалдык фонд органдарына учетко коюу болуп эсептелет.

Ишкердикти, мамлекеттик каттоодон өткөрүү мыйзам боюнча милдеттендирилген.

Жадыбалдагы кийинки сабак Кыргызстандагы ветеринардык ишкердикти жөнгө салуучу укуктук- ченемдик актыларга (документтерге) арналган.

2- САБАК. МЫЙЗАМДАР ЖАНА ВЕТЕРИНАРДЫК ИШКЕРДИКТИН УКУКТУК УЮШТУРУУ ФОРМАЛАРЫ.

Укуктук уюштуруу формасы боюнча суроолор, ишкердик менен алектенүү чечимин кабыл алууда алгачкылардан болуп пайда болот.

Ветеринардык ишкердик укугуна ээ болуу алкагында, укуктук уюштуруу формасынын тизмеси атайын тиешелүү укуктук ченемдик актылар менен аныкталган топтому, белгилүү бир чөйрөдө мыйзамдардын жыйындысын түзөт.

Тактап айтканда ветеринардык ишкердик төмөндөгү ченемдик укуктук актылар жана башка мыйзамдарга жараша ишке ашырылат.

- КР Конституциясы
- КР Жарандык Кодекси
- КР Салык Кодекси
- КР «Кылмыш кодекси»
- КР «Административдик жоопкерчилик жөнүндө» Кодекси
- КР «Ветеринария жөнүндө» мыйзамы
- КР «Лицензиялоо жөнүндөгү» мыйзамы
- КР «Керектөөчүлөрдүн укугун коргоо жөнүндө» мыйзамы
- КР «Ишкерлерди коргоо жөнүндө» мыйзамы

Конституция боюнча, биздин өлкөнүн ар бир жараны эмгектенүүгө, экономикалык иш алып барууга, өз мүлкүн коргоого укугу бар (КР Конституциясы, 42- берене).

Жарандар тиешелүү мамлекеттик органдардан ишкер катары каттоодон өткөндөн кийин гана жеке же юридикалык жак катары ишкердик менен алектене алышат. (КР Жарандык Кодекси, 58 -берене).

2005- жылдын 12- апрелинде кабыл алынган №61 Кыргыз Республикасынын «Ветеринария жөнүндөгү» мыйзамынын 58-беренеси. «Ветеринария жаатындагы жекече ишкердиктин укуктук негиздери». Ветеринардык кызмат көрсөтүү боюнча жекече ишкердикти (ветеринардык практиканы) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгилеген тартипте лицензия алган ветеринардыктык адистер жүзөгө ашырат.

«Кыргыз Республикасынын аймагында жеке жактардын ишкердик аракетин каттоо» тартиби Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 1998-жылдын 2-июлундагы № 404-токтому менен аныкталган.

«Юридикалык жактарды каттоодон өткөрүү тартиби» Кыргыз Республикасынын Жарандык Кодексинин 86-беренесинде каралган (12-июль 1996-жыл, №39).

Кыргыз Республикасынын «Лицензиялоо жөнүндөгү» мыйзамына ылайык Ветеринардык ишкердик атайын уруксат (лицензия) алууну талап кылган экономикалык ишкердик тизмесине киргендиктен, лицензия алуу талап кылынат.

Лицензия алуу тартиби Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн , №260 31 май 2001- жылдын 31- майындагы № 260 – токтомуна ылайык ишкердиктин кээ бир түрүнө лицензия берүү Жобосунда жазылган. Ушул Жобонун 26-бөлүмүндө ветеринардык ишкердикке лицензия берүү каралган жана «Ветеринардык ишкердикке лицензия берүү өзгөчөлүктөрү» белгиленген.

Ишкердиктин нормаларын бузуудагы жоопкерчилик.

Ишкердикте нормаларды бузуудагы жоопкерчиликтин түрлөрү Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарында каралган.

Административдик жоопкерчилик жөнүндө Кодекс.

32- берене. Атайын белгилүү бир иш аракет жүргүзүү багытында берилген лицензияны (уруксат) жокко чыгаруу:

Систематикалык түрдө тартип бузууга жол берген чарба жүргүзүүчү субъектин атайын белгилүү бир иш аракеттерди жасоо багытында берилген лицензиясы (уруксаты) үч жылдык мөөнөткө жокко чыгарылат жана мындай жокко чыгаруу үч айлык мөөнөттөн кем болбоого тийиш.

81- берене. Социалдык камсыздандыруу органдарынан каттоодон өтпөстөн экономикалык иш аракет жүргүзүү.

Социалдык камсыздандыруу органдарынан каттоодон өтпөстөн экономикалык иш аракет жүргүзгөн жарандар үчүн ондон жыйырмага чейин, кызмат адамдары үчүн жыйырмадан отузга чейин эсептик көрсөткүчтөр боюнча административдик айып салынат.

82- берене. Социалдык камсыздандырууга байланыштуу документтерди жана төлөмдөрдү белгиленген мөөнөттө тапшырбаган жарандар үчүн – ондон он бешке чейин, кызмат адамдары үчүн он бештен элүүгө чейинки эсептик көрсөткүч боюнча административдик айып салынат.

84- берене. Социалдык фондунун кызматкерлеринин мыйзамдык талаптарын аткарбоо .

Социалдык фондунун мыйзамдык талаптарын жактардын аткарбоосу - бештен онго чейинки эсептик көрсөткүч боюнча административдик айыпка кириптер кылат.

Кылмыш Кодексинин 180 - беренесинде , мамлекеттик каттоосуз , ишкердик жүргүзгөн , тийиштүү лицензиясы жок , же лицензия берүү шарты бузулган учурларда, эгерде мындай ишкердүүлүк жүргүзүүнүн натыйжасында жарандарга, , уюмдарга же мамлекетке олуттуу зыян келтирилсе же көп өлчөмдө киреше алуу максатында жасалса мындай укук бузууларга төмөндөгүдөй жоопкерчилик каралган :

- Жүз сексенден үч жүз алтымыш саат убакытка коомдук иштерге тартуу
- Эки жүздөн беш жүзгө чейин эсептик көрсөткүчтө айып салуу
- Кечирим суроо менен, зыянын ордун калыбына келтирүү
- Беш жылга чейин эркин чектөө.

Кыргыз Республикасынын “ Лицензиялоо жөнүндөгү» мыйзамы

22- берене. Лицензиялоого тийиш болгон ишти лицензиялоо жөнүндө мыйзамдарды бузуу менен жүзөгө ашыргандык үчүн жоопкерчилик.

1. Тийешелүү лицензиясыз же болбосо лицензиялык нормаларды жана эрежелерди бузуу менен иш жүргүзгөндө, мыйзамдарда белгиленген административтик жана кылмыш жоопкерчилигине тартылат.
2. Аткаруу үчүн лицензиялык тартип белгиленген ишти лицензиясыз жүзөгө ашыруудан алынган киреше ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын доосу боюнча тийешелүү мамлекеттик бюджетке алынып коюлууга жатат.

Кыргыз Республикасынын Салык Кодекси.

141-берене. Салык органында салыктык жана/же эсепке алуу каттоосунан четтөө.

Салык төлөөчү салыксыз жана/же салык органында эсепке алуу каттоосуз иш жүргүзгөндө мындай ишмердиктин бүткүл мезгили үчүн эсептелген жана/же эсептелүүгө тийиш болгон салыктардын суммасынын бир эсе өлчөмүндө, бирок 50 эсептик көрсөткүчтөрдөн кем эмес өлчөмдө салык санкциясы колдонулат.

ИШКЕРДИКТИН УКУКТУК -УЮШТУРУУ ФОРМАЛАРЫ.

Ишкер үчүн, ишкердиктин формаларын туура тандап алуусу негизги мааниге ээ. Чарбачылык кылуучу субъектин уюштуруу документтери жана алардын тизмеси, уюштуруучулардын саны, уставдык капиталдын көлөмү, экономикалык ишкердүүлүктүн түрлөрү, башкаруу ыкмалары, отчет берүү тартиби жана башкалардын баарын ишкердиктин укуктук уюштуруу формасы аныктайт.

Укуктук - уюштуруу формасы – чарбачылык кылуучу субъектиге мүлк пайдалануу жана бекитип берүүчү ыкма жана аларга байланышкан укуктук жоболор жана ишкердиктин максаттары.

Мамлекетибиздин мыйзамдарына ылайык чарбачылык кылуучу субъектилердин төмөндөгүдөй укуктук уюштуруу формалары аныкталган:

- Юридикалык жактар (мисалы, жоопкерчилиги чектелген коом, акционердик коом, кооперативтер жана башкалар)
- Юридикалык жак эмес уюмдар (жөнөкөй шериктик, Ассоциациялар, коомдук бирикмелер)
- Жеке жактар (жеке ишкерлер)

Бул формалардын ар бирине мүнөздүү артыкчылыктары жана кемчиликтери бар. Бул же тигил форманы тандап алуу көптөгөн факторлорго көз каранды болот. Бир эле фактор, жагдайларга жараша артыкчылыктарды же кемчиликтерди жаратышы мүмкүн – мындай ажырым шарттуу болушу мүмкүн.

УКУКТУК - УЮШТУРУУ ФОРМАНЫ ТАНДООГО ТААСИР БЕРҮҮЧҮ ФАКТОРЛОР

Экономикалык ишмердүүлүктүн максаты	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коммерциялык максат – пайда табуу 2. Коммерциялык эмес максат – пайда табуу негизги максат эмес (мисалы мектептерде билим берүү)
Түзүүчүлөрдүн жоопкерчиликтиги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кредит берүүчүлөрдүн алдында финансылык толук жоопкерчилик 2. Кредит берүүчүлөр алдында Уставдык капиталдын жана коомдун мүлкүнүн көлөмүндөгү жоопкерчилик
Киреше/пайданы бөлүштүрүү	<ol style="list-style-type: none"> 3. Бүткүл киреше ишкердин менчиги болуп эсептелет 4. Таза пайданы эсептөө жана аны коомдун мүчөлөрүнө бөлүштүрүү
Уставдык капиталдын эң аз өлчөмү	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уставдык капиталдын минималдык өлчөмү талап кылынбайт 2. Коомдун эсептешүү сметуна уставдык капиталдын толугу менен талап кылынышы.
Коомду башкаруу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чечим кабыл алууда жана башкарууда – жекече башкаруу 2. Көп баскычтуу чечим кабыл алуу (учредителдик чогулуш, директорлор кеңеши, генералдык директор ж.б.)

Кыргызстанда ишти жаңы баштаган ишкерлер арасында эң көп тараган укуктук -уюштуруу формалардан төмөнкүлөр эсептелет:

- Жеке ишкер (физикалык жак)
- Жоопкерчилиги чектелген коом (юридикалык жак)

Юридикалык жак – мыйзам чегинде каттоодон өткөн, чарба жүргүзүүдө же оперативдик башкарууда өзгөчөлөнгөн мүлккө ээ жана өз милдеттенмелери боюнча жоопкерчиликке мүлкү боюнча жооп берүүчү уюм.

Жеке ишкерлер – мыйзам чегинде каттоодон өтүп, юридикалык жак катары уюшулбастан ишкердик жүргүзгөн физикалык жактар.

Бул формалардын кайсынысы жакшы? -деген суроо туулушу мүмкүн. Бул суроого бир мааниде жооп берүүгө болбойт. Жоопту ар ким өзү тапканы оң. Биз өзүбүз гана укуктук статустардын “артыкчылыктарын” жана “кемчиликтерин” таразалай алабыз, анткени бир эле фактор турмуштун жагдайларына жараша артыкчылыкка же кемчиликтерге ээ болушу мүмкүн.

Бизнести түзүүдө жоопкерчилиги чектелген коом (ЖКЧ, юридикалык жак) кылып каттоодон өткөрүп иштетүү, натыйжалуу, эгерде бул бизнесте көптөгөн адистер катышса, мисалы техникалык ишкана, соода фирмасы ж.б.

Эгерде ишкердик жүргүзүүдө, кызмат көрсөтүүгө профессионалдык адистер тартылса, мисалы медициналык врачтар, ветеринардык врачтар, юристер, архитекторлор, чачтарачтар, программистер жана башкалар максатка ылайыктуу болот.

Кыргызстанда бүгүнкү күндө ветеринария тармагында катталган чарба жүргүзүүчү субъектилердин 90% көбү жеке ишкер катары иш алып баруушууда. Бул жаңы баштаган ишкерлер үчүн ыңгайлуу форма болуп эсептелинет.

Анткени бул формада чоң капиталдык салым талап кылынбайт, ишти уюштурууга жана өнүктүрүүгө көп убакыт кетпейт, жалгыз иш алып барууга да мүмкүн, ошондуктан көбүнчө чоң бизнести ушундай кичине иштен башташат.

Бизнести уюштуруунун мындай формасынын ыңгайлуулуктары төмөнкүдөй факторлор менен шартталат:

- **Каттоо убактысы.** Жөнөкөйлөтүлгөн каттоо. Күбөлүгүн бир күндө эле аласыз. Социалдык фонддон учурду туруп, ИНН алуу үчүн 3 күн кетиши мүмкүн жана салык органдарынан каттоодон өтүүгө 2 күн кетиши мүмкүн.
- **Каттоонун наркы.** Чыгымдар аз өлчөмдө, буга расмий пошлиналык, жыйымдык төлөмдөр, мөөр, штамп жасатууга кеткен чыгымдар, киреше чыгашаны жүргүзүүчү, китептин баасы, 3 x 4 см өлчөмүндөгү сиздин сүрөт жана паспорттун ксерокчүрмөсү үчүн төлөмдөр кирет.
- **Салык төлөө.** Төмөнкү ставкадагы салыктын минималдык саны (юридикалык жак менен салыштырганда). Салыктын традициялык жана жөнөкөйтүлгөн системаларын тандап алуу мүнкүнчүлүгүнө ээ.
- **Башкаруу.** Бизнеске байланыштуу иш аракеттер боюнча өз алдынча жекече чечим кабыл алуусу. Бул формада иш алып барууда жетишпеген жактары да бар.

Кошумча инвестицияларды тартууда, бизнести сатуу иштеринде жеке ишкердикте «ыңгайсыз» форма болуп калышы мүмкүн. Анын «кемчилдиктерине» төмөнкүлөр да кирет:

- **Чектелбеген жоопкерчилик** - бюджеттин, өнөктөштөрдүн, аткаруучулардын жана башка кредит берүүчүлөрдүн алдында бересени, төлөө жоопкерчилиги жалпы негизде жүргүзүлөт, башкача айтканда өзүнүн мүлкү менен жооптуу болуп эсептелет. Жөнөкөй сөз менен айтканда, бул береселерди төлөө үчүн ишкердин менчик мүлктөрү соттун чечимине ылайык сатылып чегерилиши мүмкүн.
- **Кызматташуунун чектелгендиги** - кээде юридикалык жактар (айрыкча чет элдик уюмдар) жеке ишкерлер менен кызматташууга кызыгышпайт. Буга жеке ишкердин НДС төлөбөгөндүгү, патент менен иш алып баруусу себеп болушу мүмкүн.
- **Каржылоону тыштан тартуу** - кредит алуу мүмкүнчүлүгүнө гана ээ. Акциялар жана үлүштөр болбогондуктан, инвесторлорго эч нерсе сунуштай алышпайт. Ушундай эле көйгөйлөр менен ишкер өзүнүн бизнесин сатууда да туш болот. Ал өзүнүн жеке карамагындагы мүлктөрүн гана сата алат.
- **Кайра түзүү мүмкүнчүлүгүнүн жоктугу** - жеке ишкер юридикалык жак болуп кайра түзүлө албайт, мисалы, жоопкерчилиги чектелген, шериктик коомуна.
- **Эгерде патенттик негизде иштесе, жалданма жумушчуларды иштетүү укугуна ээ эмес.** .

Бирок жалпысынан алганда жеке ишкердиктин «артыкчылык» жактары «кемчилик» жактарына караганда көбүрөөк (1 - таблицаны кара).

Иш жүзүндө ыңгайлуу бизнести укуктук- уюштуруу формасы чарба жүргүзүүнүн жүрүшүндө аныкталат. А ишкердикти юридикалык эмес жак кылып баштаган оң.

Бизнестин жакшы өнүү темптерине, инвестициянын тартылышына жараша, кошумча персоналдарды жалдоо керек боло баштаганда гана юридикалык жак кылып түзүүнү ойлонсо болот.

Ишкердикти уюштурууда физикалык жак болуп жеке ишкердик формасында баштоо ыңгайлуу болгондуктан, бул жолдомодо жеке ишкердикти каттоодон өткөрүү эрежелерин жана тартиптерин камтыдык.

Жеке ишкердиктин артыкчылыктары

Таблица 1

Артыкчылыктары	Жеке ишкер	Юридикалык жак (ОсОО)
Каттоо	Жөнөкөй, каттоо күбөлүгүн арыз берген күнү алса болот	Кымбатыраак турат, процедурасы таталыраак, каттоо күбөлүгүн адилет (юстиция) министрлигинин мекемелеринен алышат
Уставдык капитал	талап кылынбайт	коомдун банктык эсептешүү счетуна которулуш керек
Башкаруу	өзүнчө башкаруу жана чечим чыгаруу	көп баскычтуу чечим чыгаруу (учредительдик жыйналыш, директорлордун кеңеши, генералдык директор жана б.)
Кирешелерди бөлүштүрүү	кирешелердин баары ишкердин жеке менчиги	таза киреше аныкталат, коомдун тараптарына бөлүнөт
Салыктар	Салыктардын саны азыраак, көлөмдөрү төмөнүрөөк	салыктардын баардык түрлөрү мыйзамда аныкталгандай, жана көлөмдөрү көбүрөөк
Бухгалтердик эсеп	жөнөкөйлөтүлгөн эсеп, өзүнчө бухгалтер жалдабай жүргүзсө болот	мыйзамда чектелген бухгалтердик система жана салыктык эсеп

Жеке ишкердиктин кемчиликтери

кемчиликтери	Жеке ишкер	Юридикалык жак (ОсОО)
Жоопкерчилик	чектелбеген, карыздарына өзүнө таандык болгон мүлкү менен жооп берет	чектелген, тообекелдик чыгымдарын коомдун ишкердилүүгүнө байланыштуу болгон салымына жараша тартат
өнөктөштүк	чектелген, көпчүлүк юридикалык тараптар чогуу иштегенге көңүлдөнбөйт	коомдун банктык эсептешүү счетуна которулушу керек
Сырттан каржы тартуу	кредиттик кана каражаттарды тартууга мүмкүн. Акциясы же үлүшү жок, ошондуктан потенциалдык инвесторлорго сунуш бере албайт	көпчүлүк инвесторлордон көлөмдүү суммаларды, үлүшүн же акциясын сатып ала албайт
Кайра түзү	юридикалык тараптарга өзгөрүлө албайт	Чектөө жок. Юридикалык тараптын бир түрү башка түрүнө өзгөрүлө алат

Жеке ишкердуулуктун уюштуруу укуктук формалары

таблица 2

Организационно-правовая форма	Учредители	Источники образования имущества	Ответственность по обязательствам	Дополнительные сведения
1. Индивидуальный предприниматель	Граждане КР, иностранные граждане, лица без гражданства, проживающие временно или постоянно в КР.	Частное имущество	Всем принадлежащим ему имуществом за исключением имущества, на которой в связи с законом, не может быть обращено взыскание.	Государственная регистрация
2. Полное товарищество	Граждане и (или) юридические лица	Вклады участников	Солидарное несение участниками товарищества всем их имуществом субсидиарной ответственности по обязательствам товарищества	Создается и действует на основании учредительного договора, который выполняет функцию устава. Участник товарищества в праве с согласия остальных его участников передать свою долю в имуществе товарищества.
3. Коммандитное товарищество	<u>Полные товарищи</u> - граждане и (или) юридические лица; <u>Коммандитисты</u> - индивидуальные предприниматели и (или) юридические лица.	Вклады участников	Полные товарищи-всем своим имуществом; Коммандитисты- в пределах внесенных ими вкладов	Наряду с участниками, осуществляющими от имени товарищества предпринимательскую деятельность и отвечающими по обязательствам товарищества всем своим имуществом (полными товарищами) имеется один или несколько участников (вкладчиков-коммандитистов)
Общество с ограниченной ответственностью	Граждане и (или) юридические лица	Вклады участников	Не отвечают по обязательствам общества и несут риск убытков, связанных с деятельностью общества в пределах внесенных ими вкладов	Создается и действует на основании учредительного договора (при числе учредителей более одного) и устава
5. Общество с дополнительной ответственностью	Граждане и (или) юридические лица	Вклады участников	Солидарное несение участниками товарищества всем их имуществом субсидиарной ответственности по обязательствам товарищества.	Создается и действует на основании учредительного договора (при числе учредителей более одного) и устава
6. Открытое акционерное общество	Граждане и (или) юридические лица	Вклады участников (акционеров); внесенных ими в результате приобретения путем проведения открытой подписки на акции общества и их открытой продажи	Участники несут риск убытков, связанных с деятельностью общества в пределах стоимости принадлежащих им акций	Создается и действует на основании учредительного договора (при числе учредителей более одного) и устава
7. Закрытое акционерное общество	Граждане и (или) юридические лица	Вклады участников (акционеров); акции	Участники несут риск убытков, связанных с деятельностью общества в пределах стоимости принадлежащих им акций	Создается и действует на основании учредительного договора (при числе учредителей более одного) и устава

3 - сабак. Физикалык жакты жеке ишкердикке каттоо тартиби.

Физикалык жакты жеке ишкердикке каттоо тартиби Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 1998-жылдын 2-июлундагы №404 «Кыргыз Республикасынын аймагында физикалык жактарды ишкердикке каттоонун тартиби жөнүндөгү» токтомунда аныкталган.

Жобого ылайык каттоо Кыргыз Республикасынын Улуттук статистикалык органдарында жүргүзүлөт. Физикалык жактын жеке ишкердик боюнча күбөлүктү алышы – жеке ишкердикти мамлекеттик каттоо болуп эсептелип, ишкердик ишти баштоого укук берет.

Бирок турмушта толук кандуу ишти баштоо үчүн башка бир катар уюмдарга кайрылууга туура келет. 1- сүрөттө сиз бара турган же келечекте иштеше турган мамлекеттик органдар көрсөтүлгөн.

1- сүрөт.

Бул мамлекеттик органдар тууралуу жана каттоо үчүн кандай документтер талап кылынаары жөнүндө мындан ары жазылат.

ЖЕКЕ ИШКЕРЛЕРДИ МАМЛЕКЕТТИК КАТТОО.

Физикалык жактардын жеке ишкердикке каттоодон өткөрүлүшү арыз берүүчүнүн жашаган жериндеги Кыргыз Республикасынын Улуттук статистикалык комитетинин аймактык органдары тарабынан жүргүзүлөт. Бул каттоонун биринчи кадамы болуп эсептелет.

Сиз катталган жериңизге ылайык шаардык же райондук статистика бөлүмдөрүнө кайрылсаңыз болот. Облустарда каттоо иштерин райондук статистика органдары жүргүзүшөт.

Каттоодон өтүү үчүн төмөндөгүлөр керек :

- Белгиленген формада арыз берүү
- Паспорт (катталган жери менен)
- Каттоо үчүн төлөмдөрдүн төлөнүшү.

Паспорт персоналдык номери менен болууга тийиш же аны идентификациялык номер деп да аташат. Эгерде эски үлгүдөгү паспорт болсо анда идентификациялык номери бар социалдык коргоо боюнча күбөлүгүңүздү кошо ала барыңыз.

Эгерде персоналдык идентификациялык номериңиз же социалдык коргоо боюнча күбөлүгүңүз жок болсо, анда өзүңүздүн пропискаңыз боюнча катталган райондук социалдык фондго кайрылып, учётко туруп, социалдык коргоо боюнча идентификациялык номер алышыңыз зарыл.

Бул боюнча ар кайсы райондо техникалык жактан жабдылышы, ар кандай болгонуна байланыштуу төлөмдөр да ар кандай болушу мүмкүн.

Алгач арыз жазышыңыз керек. Андан соң статистика органынын кызматкери бланканы толтургандан кийин, сизди жеке ишкер катарында каттоодон өткөрөт. Эрежеге ылайык , буга бир нече мүнөт убакыт кеткен соң , ушул эле күнү сизге физикалык жактын жеке ишкердик күбөлүгү тапшырылат.

Мамлекеттик каттоо күбөлүгү үч нускада түзүлүп: биринчиси жеке ветеринардык ишкерге, экинчиси статистика органында калат , ал эми , үчүнчүсү мамлекеттик салык инспекциясына жөнөтүлөт.

Күбөлүктү алгандан тартып жеке ишкер катарында катталган болуп эсептелесиз.

Эмки кадамдар жеке ишкердикти каттого кирбейт, бирок аларсыз жеке ишкердик ишин жүргүзүүгө мүмкүн эмес.

Аларга:

- Салык төлөөчү катарында салык органдарына катталуу
- Кыргыз Республикасынын Соцфондуна каттоого туруу
- Лицензия алуу
- Мөөр жасатуу
- Банктан эсептешү счёту ачуу.

Бул кадамдарга кененирээк токтололу.

САЛЫК ОРГАНДАРЫНАН КАТТООДОН ӨТҮҮ.

Мамлекеттик салык инспекциясы жеке ишкерлерди салык төлөөчү катарында каттоодон өткөрүшөт. Бул, ишкерлер мыйзамдуу салык төлөмдөрүн мамлекеттин казынасына төлөө үчүн жүргүзүлөт.

Эгерде сиз каттоого турбасаңыз толук кандуу ишкердик ишин жүргүзө албайсыз.

Андан тышкары мөөр жасатууда салык инспекциясынан тактама талап кылгандыктан, салык инспекциясынан каттодон өтүү милдеттүү .

Салык органдарынан жеке ишкер катары каттоодон өтүү салык төлөөнүн традициялык системасы болуп эсептелет. Анын мааниси, сиз ай сайын салык органдарына ишиңиз боюнча отчет берүү менен мыйзамда көрсөтүлгөн салыктарды төлөө каралган.

Каттоо аймактык белги боюнча, башкача айтканда жашаган жериңиз боюнча же ишкердик жүргүзүү жери боюнча жүргүзүлөт.

Физикалык жактар мамлекеттик каттоодон жеке ишкер болуп катталып күбөлүктү алган соң 10 күндүн аралыгында салык органдарынан каттоодон өтүү каралган. Эгерде бул 10 күндүк мөөнөттөн кечиксе минималдык эмгек акынын 10дон 20га чейинки өлчөмдө айып салынат. Бул чаралар Кыргыз Республикасынын административдик жоопкерчилиги боюнча Кодексинин 348 - беренесинде белгиленген.

Салык инспекциясынын кызматкерлери сизди каттоого алуу үчүн , сиз тиешелүү салык инспекциясынын салык төлөөчүлөрдү каттоо бөлүмүнө кайрылууңуз керек.

Төмөндөгү документтер талап кылынат:

- *Жеке ишкерди каттоодон өткөрүүдөгү төлөмдүн квитанциясы. (Квитанцияны Мамлекеттик салык инспекциясынан жеке ишкер катарында каттоодон өтүүдө мамлекеттик пошлинаны төлөгөндө аласыз, мамлекеттик пошлина 25 сом турат.)*
- *Статистика органдарынан жеке ишкердик боюнча каттоодон өтүү боюнча күбөлүктүн көчүрмөсү – эки нускада.*
- *Паспорттун көчүрмөсү эки нуска.*
(өзүңүз жөнүндө жана прописка катталган барактарынын көчүрмөсү.)
- *Эки сүрөт 3x4 өлчөмүндө, жана эки скоросшиватель.*
- *Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун идентификациянын номери менен социалдык коргоо күбөлүгүнүн көчүрмөсү. Салык инспекциясынан каттоодон өтүү үчүн керек болуучу тизмедеги документтер даяр болгондон кийин арыз жазылат . Арыздын үлгүсү сизге ошол жерде берилет.*

Бул документтердин топтомун салык инспекциясынын салык төлөөчүлөрдү каттоо жана издөө бөлүмүнүн кызматкерине тапшырышыңыз керек. Ал документтин көчүрмөлөрү менен документтерди салыштырат.

Салык инспекциясынын кызматкери сизге салык төлөөчүнүн каттоо формасын эки үлгүдө берет. (Бирөө сары, бирөө күлгүн түстө болот.)

Сиз **А,В** жана **Г** секцияларын толтурушуңуз керек, калган секцияларды салык кызматкерлери толтурат.

Андан соң толтурулган каттоо формасына сиз жана салык инспекциясынын жетекчиси кол коюшу керек.

Андан кийин салык инспекциясынын герби бар мөөрү басылышы керек.

Жеке ишкердик боюнча каттоо процессинин соңунда салык инспекциясынын кызматкери салык төлөөчүнүн убактылуу каттоо карточкасын форманын сары нускасынан айрып, сизге тапшырат.

Каттоо картасынын күлгүн нускасы салык инспекциясында калтырылат жана салык төлөөчүлөрдү каттоо жана издөө бөлүмүндө сакталат. Салык төлөөчүнүн сары нускасын инспектор Кыргыз Республикасынын финансы министрлигинин алдындагы салык инспекциясынын (АСУ) автоматташтыруу жана киргизүү башкармалыгына жөнөтөт. Жеке ишкер катарында салык инспекциясында учётко коюу үчүн эки күн жумшалат.

Каттоо чыгымы 80-90 сомду түзөт.(25 мамлекеттик пошлина каттоо үчүн жана 50-60 бланкалар үчүн).

Салык инспекциясынан ошондой эле сизге мөөр жасатуу үчүн жана эсептешүү счётун ачуу үчүн даректүү тактамаларды беришет.

СОЦИАЛДЫК ФОНД ОРГАНДАРЫНА КАТTOOГО ТУРУУ.

Арыз берүүчүнүн жергиликтүү каттоо орду боюнча социалдык фонд органдары жеке ишкерди каттоого алат . Мында жеке ишкерге катталуу номери ыйгарылат жана социалдык фондтун райондук башкармалыгынын жетекчисинин колу коюлган «Төлөөчүгө билдирме» тапшырылат.

ТӨМӨНКҮ ДОКУМЕНТТЕРДИН КӨЧҮРМӨЛӨРҮ ТАЛАП КЫЛЫНАТ.

- Статистика органдары тарабынан берилген физикалык жактарды жеке ишкердике каттоо жөнүндөгү күбөлүктүн көчүрмөсү
- Паспорттун көчүрмөсү, прописка орду менен
- Салык төлөөчүнүн каттоо карточкасынын көчүрмөсү
- Скоросшиватель -1 даана.

Арыз берүүчү каттоону өткөргөн жерден берген атайын белгиленген формадагы «Төлөөчүнү каттоо маалыматы» боюнча бланкасын толтурат. Социалдык фондго каттоого туруу жана идентификациялык номери бар социалдык коргоо күбөлүгүн алуу үчүн сиз 25 сом төлөшүңүз керек.

Социалдык фонддун кызматкерлери сизди каттоого коюп, социалдык коргоо күбөлүгүн 3 күндө беришет .

ЛИЦЕНЗИЯ АЛУУ.

Лицензия алуу тартиби Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2001-жылдын 31-майындагы №260 - токтому менен бекитилген Жобого ылайык жүргүзүлөт. Жеке ветеринардык ишкердик боюнча лицензияны Кыргыз Республикасынын Айыл чарба жана мелиорация министрлигинин алдындагы мамлекеттик ветеринария департаменти берет. Облустарда лицензияны мамлекеттик ветеринария Департаментинин региондук (зоналдык) башкармалыктарынан алса болот.

Ошондой эле Бишкек шаардык мамлекеттик ветеринардык башкармалыгы да лицензия берүү укугуна ээ.

Лицензия генералдык болуп эсептелет, мөөнөтү чектелген эмес. Лицензиянын таасири, лицензия берген органдын таасир берүүчү аймагына жараша болот. Квалификациялык экзамен (аттестация) оозеки аңгемелешүү түрүндө өтүлөт.

Диагностикалык иш чараларды уюштуруу же ветеринардык препараттарды (вакцина, сывороткалар, дарылоо жана диагностикалык каражаттар) чыгаруу боюнча ишканаларды уюштуруу үчүн Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн алдындагы стандартташтыруу жана метрология боюнча Мамлекеттик инспекциясы тарабынан сертификацияланышы керек.

Лицензия алуудагы кошумча талаптар:

- Лицензия алып иш жүргүзүүдө ветеринардык мыйзамдуулук боюнча, экологиялык, санитардык- эпидемиялогиялык, өрткө каршы коопсуздук нормалары жана эрежелери боюнча талаптарга дал келиши
- Ветеринардык иш жүргүзүүдө колдонулуучу күчтүү таасир этүүчү жана уулу заттарды сактоочу-сейфтердин болушу, ветеринардык имараттар тордолушу, кайтаруу сигнализациясы болушу .
- Ветеринардык диагностикалык изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн тиешелүү шаймандардын, приборлордун, диагностикалык каражаттардын болушу зарыл.

Лицензия алууда талап кылынуучу документтер:

- Бекитилген формада лицензия берүү тууралуу арыз жазуу .
- Арыз берүү жана арызды кароого байланышкан төлөмдөрдүн төлөнгөнүндүгүн тастыктаган документ.
- Арыз берүүчүгө ыйгарылган салык төлөөчүнүн идентификациялык номеринин жана камсыздандыруу төлөмдөрүн төлөөнү тастыктаган документтердин көчүрмөсү.
- Мамлекеттик каттоо боюнча күбөлүктүн көчүрмөсү.

- Профессиналдык даярдыгын тастыктаган документтердин көчүрмөлөрү. Мисалы: диплому, квалификациясын жогорлотуу боюнча өткөн курстардын күбөлүктөрү, адистешүү боюнча жана башкалар.
- Тиешелүү иштерди жүргүзүү багытындагы имараттардын (өндүрүш, кампа жана башка), шаймандардын, атайын талаптарга жооп берүүсү (диагностикалык изилдөөлөрдү жүргүзүү, ветеринардык препараттарды жасоо (вакцина, сывороткалар, дарылоочу каражаттар) жана аларды сактоо жана башка үчүн санитардык -эпидемиологиялык кызматтардын жана өрткө каршы коопсуздук органдарынын чечимдери.
- Райондук ветеринария башкармалыгынын, сапаттуу ветеринардык кызмат көрсөтүүгө жана ветеринария тармагында иш аракеттерди жүргүзүү максатында талапка жооп берүүчү өндүрүштүк базалардын, технологиялык жабдыктардын жана шаймандардын болуусун тастыктаган чечими.
- Кыргыз Республикасынын ички иштер министрлигинин органдарынын, күчтүү таасир этүүчү каражаттар (эгерде өндүрүштө өндүрүлүп, сатылса) сакталган имараттардын абалы боюнча жана кайтаруу сигнализациясы менен камсыздалгандыгы тууралуу чечими.

Документтер мамлекеттик жана расмий тилдерде берилет. Чет элдик жарандар тарабынан берилген документтер мыйзамда белгиленген тартипте легалдаштырылуусу зарыл.

Керек учурда лицензия берүүчү арыз берүүчүдөн көрсөтүлгөн документтердин түп нускасын (оригиналдарын) талап кылышы мүмкүн.

Сунуш кылынган документтердин тактыгына жана аныктыгына арыз берүүчү жооп берет. Лицензия берүүчү керек болгон учурда арыз берүүчү тарабынан сунушталган документтердин жана маалыматтардын аныктыгын текшерүүгө укуктуу.

Арыз берүүчүдөн Жободон тышкаркы документтер талап кылынбайт. Лицензия берүүчүгө сунушталган баардык документтер тизмеленип, каттоодон өткөрүлөт. Арыз берүүчүгө документтерди толугу менен алгандыгы туралуу датасы көрсөтүлгөн тактама берилет . Арыз берүүчү берген документтер лицензия берүүчүдө мамлекеттик лицензия берүү реестрин жүргүзүү максатында калтырылат.

МӨӨР.

Эгерде сиз жеке ишкер болуп катталгандан кийин патент албасаңыз, анда сөзсүз түрдө мөөр алышыңыз керек.

Мөөр алуу жана мөөрдү каттатуу. Бул сиздин кийинки кадамыңыз. Ал бир нече бөлүктөн турат:

- Мөөр жасатууга уруксат.
- Мөөр жасатуу.
- Мөөрдү каттатуу.

Мөөр жасатууга уруксат алуу үчүн төмөнкү документтер талап кылынат :

- Тиешелүү мөөр жасоочу ишкананын жетекчисинин атына арыз же кат.
- Физикалык жактын ишкердик боюнча каттоо күбөлүгү.
- Паспорт көчүрмөсү.
- Мөөрдүн жана штамптын үлгүлөрү эки нускада.
- Мөөр жана штамп жасатуу үчүн мамлекеттик салык инспекциясынан даректүү тактама .

Документтер тизмеленип, скоросшивательге тиркелет. Мөөр жасоо сунушу менен өзүңүз каалаган мөөр жасоочу ишканалардын бирине кайрылсаңыз болот.

Мөөр тегерек жана реквизиттери менен болушу керек,

анда төмөндөгүлөрдү милдеттүү түрдө көрсөтүү зарыл :

- Сиздин фамилияңыз, атыңыз, атаңыздын аты.
- Салык төлөөчүнүн жекече номери.
- «Кыргыз Республикасы» жана сиз катталган жердин аталышы кыргыз жана орус тилдеринде.
- «Жеке ишкер».

Мөөр жасатууга жумшалчу чыгымдар жасатуу мөөнөтүнө жараша болот. Даяр болгон мөөрдү алууга паспортуңуз менен барасыз .

ЭСЕПТЕШҮҮ СЧЁТУН АЧУУ.

Ишкердикти жаңы баштоодо эсептешүү счетун сөзсүз түрдө ачуу талап кылынбайт. Эсептешүү счётун, ишкер акча каражаттарын которуу жолдору менен ишке ашыруу максатында гана ачса болот.

Эсептешүү счётторун ачуу процедуралары банктарда ар кандай болушу мүмкүн.

Эсептешүү счётторун ачуу үчүн сиз тандап алган банкка төмөндөгүдөй документтерди тапшыруу керек:

- Эсептешүү счётун ачууга арыз - арыздын бланкасын беришет.
- Тейлөө боюнча келишим-формасын банк берет.
- Статистика органдарынан каттоодон өткөн күбөлүгүнүн көчүрмөсү.
- Нотариалдык жактан бекитилген жеке ишкердин кол тамгасы жана мөөрү боюнча карточка эки нускада.
- Мамлекеттик салык инспекциядан справка.

Ар бир банктын өз эрежелери бар; кээ бир банктарга эч нерсе төлөнбөсө, кээ бир банктарга бланка үчүн төлөнөт, жана аз өлчөмдө болсо да эсептешүү счётуна акча салуу талап кылынат.

Физикалык жактын жеке ишкер катары каттоодон өтүү тартибинин схемасы.

1-кадам.

Ишкер Статистика башкармалыгынын райондук (шаардык) бөлүмүнө өзү жашаган (катталган) жери боюнча жеке ишкердике каттоо боюнча арыз берип кайрылат. Паспорт жана каттоо үчүн төлөмдүк квитанциясы талап кылынат.

2-кадам.

Статистика органы каттоо картасын толтуруп, квалификациялык кодун ыйгарат, жеке ишкердиктин статистикалык бирдиги боюнча бирдиктүү регистринин маалыматына киргизет жана жеке кол коюу менен арыз ээсине катталгандыгы тууралуу күбөлүк берет.

3-кадам.

Салык инспекциясы салык төлөөчүнүн каттоо карточкасын толтуруп, идентификациялык номер (ИНН) ыйгарып, салык төлөөчүгө карточка берет.

4-кадам.

Социалдык фондго учётко туруп, социалдык коргоо күбөлүгүн идентификациялык салык номери (ИНН) менен алат. Социалдык коргоо күбөлүгү 3 күн аралыгында берилет.

5-кадам

Райондук мамлекеттик ветеринария башкармалыгы ветеринардык сапаттуу кызмат көрсөтүү үчүн керектүү өндүрүш базасынын, технологиялык жабдыктардын, аспаптардын бар экендигин аныктаган жана алардын абалы жөнүндө чечимин берет. Арыз берүүчү лицензия алган соң ал менен келишим түзүлөт да белгилүү бир аймак бекитилип берилет.

6-кадам.

Мамлекеттик ветеринардык департаменти (регионалдык бөлүмү) жеке ветеринардык иштерди жүргүзүү үчүн лицензияга документтерди кабыл алат. Арыз берүүчүнү ооз эки түрүндө аттестациядан өткөрүп, жыйынтыгында лицензия берет.

ЖЕКЕ ВЕТЕРИНАРДЫК ИШТИ УЮШТУРУУ

МОДУЛДУН МАКСАТЫ:

Ветеринардык врачтарга жеке ветеринардык ишкердикти уюштурууда усулдук жардам көрсөтүү.

МОДУЛДУН МИЛДЕТТЕРИ:

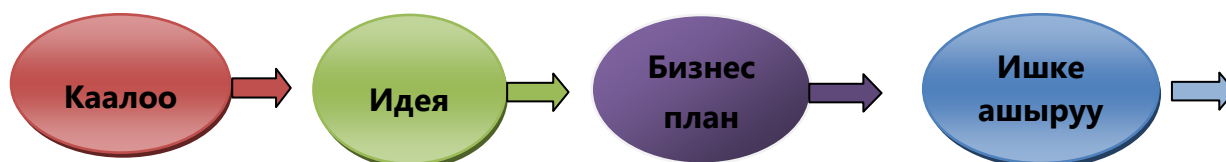
Катышуучулар модулдун соңунда:

- Жеке ветеринардык ишти эмнеден жана кантип баштоо керектигин билишет
- Ветеринардык ишти баштоодо керектүү аспаптардын жана шаймандардын тизмеси менен таанышышат
- Ветеринардык иш кагаздардын учёт, отчёттуулуктун негиздери менен таанышышат
- Ветеринардык тейлөө үчүн келишим кандай түзүлүшүн билишет

1 - САБАК: ЭМНЕДЕН БАШТОО КЕРЕК?

Бул, жаңы иш баштаган ишкер үчүн биринчи суроо. Баары каалоодон башталып, идея менен бекемделиши керек, а идеяны өз кезегинде иш аракет планында көрсөтүлүп, ишке ашыруулуга тийиш.

Төмөндөгү схеманы түзгөн түзүмдөр боюнча түшүндүрмө берсек.

Каалоо.

Эгерде сиз ветеринардык чөйрөдө ишкердик боюнча алектенгенди чечсеңиз-бул ветеринардык кызмат көрсөтүү менен системалык түрдө киреше табуу үчүн өздүк ишиңизди ачкыңыз келгенди билдирет. Бул сиздин ишкердик менен ишкердик кылууга мотивацияңыздын бар экендигин билгизет. Ушул мотивацияны аныктоо керек, башка сөз менен айтканда ишкердик менен алектенүү каалооңуздуңуң себебин аныктоо керек. Мотивациялар ар кандай болушу мүмкүн (экономикалык жактан эркин болуу, өз ишиңиздин болуусу, коомго керектүү болушун, конкреттүү идеяларды ишке ашыруу үчүн же атаңыздын осуяты ж.б.)

Акырында кайсы мотивация бизнес кылууга түртүп жаткандыгы маанилүү эмес. Баарынан да ошол мотивациянын сизде бар экендиги маанилүү жана андан маанилүүсү ошол мотивациянын туруктуулугунда. Бул сиздин каалооңуз эмоционалдык жарк эткен бир нече мүнөттүк кыялдануу эмес, а узак убакытка бел чечпей иштеп эмгектенүү экендигин түшүнгөндөй болуңуз.

Бизнес-идея.

Идея - кандайдыр бир жаңы ишти же компанияны куруу үчүн, же иштеп жаткан бизнесте жаңы багытты ачуу максатында пайдаланылышы мүмкүн. Башка сөз менен айтканда бизнес идея – бул адам баласы коомдун кандайдыр бир керектөөсүн канааттандыруу үчүн бир нерсе ойлоп табышы жана мында, бул идеяны ишке ашырууда ал киреше табат. Бизнес идеяны туура тандоо- бул сиздин ишиңиздин ийгилигинин кепили. Башкы суроо - аны кантип тандоо керек? Кээде идеялар күтүүсүздөн келет. Бизнес идеяны тандоодо турмуштун баардык жагдайлары үчүн текшерилген схемасын табуу кыйын. Турмуш жана коомдун керектөөсү ушунчалык көп кырдуу болгондуктан, бизнес идеяны тандоонун негизги критерийлерин сунуштайбыз.

- Суроо талап (керектүүлүгү, керектөө)
- Реалистүүлүгү (ишке ашырылышы)
- Рентабелдүүлүгү (кирешелүүлүгү)

Мисалы сиз элге ветеринардык кызмат көрсөтүүнү чечтиңиз.

Биринчи кезекте сиздин кызмат керектүүбү, башкача айтканда кимдир бирөөлөр муктажбы, а эң башкысы алар ушул кызмат көрсөтүү үчүн төлөөгө даярбы жана төлөө мүмкүнчүлүктөрү барбы. Балким бул кызматты кимдир бирөө жасап жаткандыр, анда бул ишти андан да жакшы жана сапаттуу жасаарыңызды ойлонуңуз же сиздин атаандаштарыңыз жасабаган иштерди кылыңыз.

Сиздин идеяңыздын реалдуулугуна көңүл буруңуз. Башкача айтканда ал идея конкреттүү шартта белгилүү бир убакыт ичинде аткарылгандай болсун. Мисалы: зиготаны жайгаштыруу боюнча кызмат көрсөтүү жөнүндө бизнес-идея пайда болду дейли. Бул жакшы идея: Кыргызстанда бул иш менен эч ким алектенбейт, атаандаштык жок, суроо-талаптар да жогору болот.

А маселе анын канчалык деңгээлде реалдуулугунда же ишке ашырылышында. Бул иштер үчүн тиешелүү шаймандар, аспаптар, тажрыйба, ыкмалар талап кылынат эмеспи. Мейли сиз шаймандарды сатып алуу мүмкүнчүлүгүңүз болсо, тиешелүү билимиңиз болгон күндө да сиздин жумшаган чыгымдарыңыз акталабы-таразалап көрүү керек, башкача айтканда сиздин ишиңиздин рентабелдүүлүгүн эсиңизден чыгарбаңыз.

Бизнес план.

Бизнес идеяны ишке ашыруу программасы. Бул болжолдолгон бизнестин кыска, так, түшүнүктүү жазылышы, көп сандаган ар кандай учурларды чечүүдө, каалагандай келечектүү жыйынтыка жана ага жетүү үчүн керектүү каражатты тандап алуучу аспап.

Бизнести пландаштыруу- бул жагдайларга жараша ишке ашыруу процессинде өзгөрүүлөргү дуушар болуучу, иштеп чыгылган программалык иш аракеттердин негизинде максатты жана ага жетүүнүн жолдорун аныктоо.

Иштеп жаткан бизнесте жаңы бизнес-проект же ал гана эмес жаңы багыт да анын алдын ала сүрөттөлүп жазылып, жашап кетүү жөндөмдүүлүгү бизнес-план түрүндө жазылышы керек. Ооба бизнес-планы жок эле ийгиликтүү бизнес болгону тарыхта белгилүү. Бирок бул эрежеге жатпайт. Чындыгында жасала турган ишти майда чүйдө дебей жазып, эсептеп чыгуу келечектеги жумушту кабыл алууну алда канча жеңилдетет.

Ал гана эмес инвесторлорду тартпасаңыз же үй-бүлөөңүздүн алдында отчет бербесеңиз деле бизнес-планды түзүшүңүз керек. Бизнес-планды түзүү – оюңузду структурлаштырганга, жагымсыз жагдайларды көрө билгенге, ички ишенимдерди тактаганга түрткү берет.

Иш аракетиниздин планы аркылуу, сиз баардык оюңузду бир тутумга топтоо менен:

- Маркетингдик изилдөөлөрдү жүргүзүү жана сиздин атаандаштарды изилдөө.
- Иш аракетиниздин рентабелдүүлүгүн жана кайтарымдуулук убактысын эсептей аласыз.

Башка сөз менен айтканда өз бизнесиңиздин чынында эле ийгиликтүү жана кирешелүү болуу мүмкүнчүлүгүн арттырасыз. Ишкердик ишиңизди кагаз бетинде моделин түзүү менен, турмушта кездешүүчү көптөгөн каталарды болтурбоонун алдын аласыз.

Кээ бир туура эмес эсептөөлөр жана катачылыктар банкротко алып келиши мүмкүн. Ошондуктан бул ишке акчаңызды, эмгеңизди жана убактыңызды коротоордон мурун, баардыгын кагазга моделдештирип, объективдүү сандык көрсөткүчтөргө көңүл буруу оң.

Жаңы баштап жаткан ишкер үчүн төмөндөгүдөй иш планын сунуштасак болот:

1. Бизнес идеялардын тизмесин түзүү;
2. Алардын ичинен үч жакшы идея тандоо;
3. Ар бир бизнес-идеялар үчүн бизнес пландарды түзүү;
4. Үч планды параметрлери боюнча, эмгектин сарпталышы, капиталдык салым, рентабелдүүлүгү боюнча салыштыруу;

Бул үч пландын ичинен тандап алуу, сизге киреше менен кошо канааттанууну да алып келгендей болсун. Анда сиздин бизнес кирешелүү гана болбостон, **ийгиликтүү** да болот.

5. Эң жакшы бизнес идеяны ишке ашыруу планын түзүү.
6. Бул пландын ар бир пункттарын ишке ашыруу.

2-САБАК. ВЕТЕРИНАРДЫК ИШКЕРДИН ИШ АРАКЕТТЕРИНИН ТҮРЛӨРҮ.

Жеке ишкердикти ишке ашырууда ветеринардык врачтар өлкө мыйзамдарынын жана ветеринардык врачтын кесиптик этикалык Кодексинин негизинде иш алып барышат.

Ветеринардык ишкердиктин иштөө алкагы кеңири, башкача айтканда мыйзам жол берген бардык ветеринардык кызмат көрсөтүү иш чараларынын комплексин камтыйт.

Жеке ветеринардык кызмат лицензиялаштыруу объектиси болуп эсептелет. Жеке ветеринардык врачтардын кызмат көрсөтүүлөрү келишимдик негизинде акы төлөө жолу менен жүргүзүлөт.

Приваттык ветеринардык врачтар бардык дарылоо жардамдарын бере алат:

- Хирургиялык операцияларды жасоо.
- Малдарга акушердик-гинекологиялык жардамдарды көрсөтүү.
- Малдарды дегельминтизациядан өткөрүү иш чараларын жүргүзүү.
- Дарылоо - алдын алуу иштерин, ветеринардык-санитардык иштерди жүргүзүү.
- Дезинфекциялоо, дезинсекциялоо, дератизациялоо иштерин жүргүзүү.
- Алдын алуу боюнча эмдөөлөрдүү жүргүзүү.

Кеңеш берүү кызматын көрсөтүү:

- Мал кармоо, тоюттандыруу, тейлөө боюнча.
- Жугуштуу жана жугуштуу эмес ылаңдарды алдын алуу боюнча .
- Ветеринардык мыйзамдуулукту сактоо жана аткаруу боюнча.
- Малды жайытта кармоо жана жаюу боюнча.

Иш жүргүзүүнүн башка түрлөрүн ишке ашыруу:

- Ветеринардык препараттарды жасоо жана сатуу.
- Малды жасалма уруктандыруу.
- Малды идентификациялоо үчүн белги, тавро салуу жана башкалар.

ВЕТЕРИНАРИЯ ТУТУМУНУН ЖЕРГИЛИКТҮҮ ЫЙГАРЫМ УКУКТУУ ОРГАНДАРЫ МЕНЕН КЕЛИШИМДИК НЕГИЗДЕ ИШ АЛЫП БАРУУСУ.

Жеке ветеринардык врачтар, мамлекеттик ветеринардык органдардын милдеттерине кирген пландык эпизоотияга каршы чукул иш чараларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү атайын келишимдин негизинде ыйгарым укуктарынын чегинде жүргүзө алат:

- Малды ташуу алдында же сойордо клиникалык кароо, , малдын этин, ички органдарын алгачкы экспертизадан өткөрүү, сатуу үчүн ветеринардык коштомо документтерди берүү.
- Ветеринардык мыйзамдуулуктун сакталышы боюнча көзөмөлдөө функциясын аткаруу.
- Тейлөө аймагындагы малдын эсебин алуу, айылдык округ менен бирдикте малдын баардык түрүн каттоо .
- Карантиндик жана чектөө иш чараларын жүргүзүүгө катышуу.
- Мал чарба объектилеринен, мал айдоо трассаларынын, суу көлмөлөрдүн эпизоотиялык тазалыгын көзөмөлдөө.

Жеке ветеринардык иш баштоодо керектүү шаймандардын жана аспаптардын минималдуу тизмеси.

Ветеринардык иште шаймандардын жана аспаптардын так тизмеси сиз тандап алган бизнес-идеяга же сиз көрсөтүүчү ветеринардык кызматтын түрүнө жараша болот.

Мисалы: сиз жасалма уруктандыруу менен иштейин деп чечсеңиз анда ага тиешелүү шаймандар жана аспаптар талап кылынат, а эгер ит, мышыктар үчүн косметикалык операциялар менен чектелсеңиз, анда ушул максаттар үчүн атайын аспаптар жана шаймандар керектелет.

Ошол эле убакта адистешүүгө карабастан, бардык жаңы баштап жаткан ветеринардык врачтар үчүн шаймандардын жана аспаптардын базалык тизмеси бар.

Бул, ветеринардык иш аракеттерди жасап жүргөн ветеринардык врачтардын тажрыйбасына негизделип сунушталган тизме болуп эсептелет.

Бул тизмеде малды текшерүүгө кабыл алгандан баштап (анамнез чогултуу кароо, дене температурасын ченөө, перкуссия ж. б.) дары куюу, жөнөкөй хирургиялык иш аракеттер үчүн буюмдар камтылган.

Инструментарий	
Скальпель 2 шт	Родовспомогатель CALF puller
Зажим 2 шт	Хирургические ножницы
Пинцет 2шт	Термометр
Фонендоскоп	Стерилизатор ПК22-1
Шовные материалы (шелк, кетгут, синтетические нитки)	Хирургические иглы 2-х размеров 10 шт
Игла для наложения кисетного шва при выпадении матки	Шланги резиновые маслостойкие с заточенным концом d 25 и d12(тимпания)
Корнцанг	Иглодержатель
Ванночки	Троакар
Шило	Шприцы одноразовые 5-10-20 мл (по 10 шт)
Хирургические ножницы	Шприцы ветеринарные многоразовые
Жгут резиновый	Муто-шприц автомат
Система для внутривенного вливания	Иглы разного калибра (3.5,2.0,1.8,1.2)
Копытные щипцы и ножи	Зевник
Щипцы для кастрации, Бурдицо (для бычков и баранчиков)	Крючок для разведения краев ран 3х зубый острый, малый
Нож копытный	Ножницы тупоконечные прямые, 175 мм

Оборудование/Расходные материалы	
Холодильник бытовой	Халат или комбинезон - не маркий (синего или черного цвета)
Термочемодан	Фартук прорезиненный удлинённый
Стол ветеринарный операционный малый (или приспособленный)	Передник-фартук (матерчатый)
Жидкое мыло	Полотенце маленькое
1 литр спирта	Перчатки не стерильные (одноразовые)
Санитайзер для рук	Перчатки стерильные (одноразовые)
Сумка с хладагентами	Акушерские перчатки
Вата одна пачка	Молочный катетер
Бинты большие медицинские 2 шт	Спиртовой раствор Йода 5%, 100 мл
Марля 0,9x2 м	Веревки для повала №20
Нарукавники (пара)	Сумка-укладка общего назначения
Резиновые сапоги	Ёмкость для дезрастворов (1 литр)
Кружка Эсмарха, резиновая	Спринцовка
Антигельминтики	
Ивермек 1 фл	Тетрамизол 0.5 кг
Роленол 1фл	Панакур 0.5 кг
Альбендазол 1 л	Неозидин
Левомизол 1 фл	Дирофен
Азинокс	Дронтал
Всё для внутривенного вливания	
Кальций хлористый 400мл	Глюконат (борглюконат) кальция 300мл
40% Глюкозу 200 мл	Кофеин-бензоат 10мл
Обезболивающие и гормональные	
Анальгин 20мл	Кастран 100мл
Димедрол 10 мл	Преднизолон 5мл
Кетонал 10 мл	Карпрофен
Новокаин 0.5% 50мл	
Антибиотики	
Сульфетрим 1 фл	Бициллин-5 10 фл
Пенстреп 1 фл	Окситетрациклин 1 фл
Стрептомицин 10 фл	Энрофлокс 1 фл
Цефазолин 10 фл	Метронидазол 1 пачка
Амоксициллин 1 фл	
Дезинфицирующие средства	
Хлорная известь	Бромосепт 50
Асептодин	Виркон
Экоцид С	Велтодез
Витамины	
Витол 1 фл	Элеовит
Тривит 1 фл	Е-селен 1 фл

3-САБАК. ИШ КАГАЗДАРЫ, УЧЕТ ЖАНА ОТЧЕТТУУЛУК.

Алдыдагы сабактардан белгилүү болгондой, жеке ишкердик бул-- пайда табуу үчүн тобокелчилик менен өз алдынча экономикалык ишти алып баруу болуп эсептелет.

Милдеттүү төлөмдөрдөн (салык, социалдык фондго төлөмдөр) кийинки калган акча толугу менен сиздики болуп эсептелет. Чечим кабыл алууда көз карандысыз жана отчет бербейбиз. Ошол эле убакта жеке ишкерге ишин жана келишимдик милдеттенмелерин туура уюштуруп алуусу үчүн иш кагаздарын жүргүзүү жана учет, отчеттуулукту жүргүзүүсү керек.

Иш кагаздарын жүргүзүү - бул бизнести башкаруунун документтик камсыздоосу. Башка сөз менен айтканда бул, документтерди түзүү жана жумушту алар менен уюштуруу болуп саналат. Иш кагаздарын жүргүзүү 3 баскычтан турат:

- Документтерди түзүү (документтештирүү)
- Документтердин учетун жана кыймылын уюштуруу (документайлануу)
- Документтерди сактоо (архивдик иш).

Ветеринардык ишкерге төмөндөгү документтерди түзүү, сактоо жана уюштуруу каралган:

- Кирүүчү жана чыгуучу иш кагаздары .
- Бизнестин уюштуруу боюнча документтер.
- Эпизоотияга каршы иш чаралардын планы
- Келишимдер , аткарылган иштерди кабыл алуу, өткөрүү актылары.
- Учет жана отчеттуулук боюнча документтер.

Ветеринардык иш кагаздары биринчи кезекте, ветеринардык врач жүргүзгөн алгачкы каттоо, оорулардын кыймылын жалпылаштырууга, малдын чыгымына, диагностикалык изилдөөлөргө, дарылоо-алдын алуу жана ветеринардык-санитардык иш чараларга негизделген.

УЧЕТ ЖАНА ОТЧЕТТУУЛУК.

Учётту туура жүргүзбөсө ишкердик ишин ишке ашыруу мүмкүн эмес.

Учет- бул чарбалык операцияларды байкоого, өлчөөгө жана каттоого негизделген башкаруу функциясы.

Учеттун **оперативдик, статистикалык жана бухгалтердик** түрлөрү болот.

Оперативдик учет иш аткарылгандан кийин дароо эле жүргүзүлөт. Бул учет бизнестин күнүмдүк башкаруусу үчүн жүргүзүлүп, үстүртөдөн жасалат жана аны жүргүзүү регламентештирилбейт.

Статистикалык учет маалыматтарды чогултуп, мамлекеттик денгээлде жүргүзүлгөндүктөн мамлекеттик статистика органдары тарабынан ишке ашырылат .

Мамлекеттик статистикалык байкоолор үчүн ишкерлерден ар кандай көрсөткүчтөр гана суралышы мүмкүн.

Ветеринардык учёт жана ветеринардык отчёттуулук тейлеп жаткан аймактын ветеринардык-санитардык абалы жөнүндө, малдын башын сактоо боюнча жүргүзүлгөн иш чаралардын көлөмү жана эффективдүүлүгү жөнүндө, лабораториялык изилдөөлөрдүн жыйынтыктары жана малдан алынган азык-түлүк жөнүндө объективдүү маалымат алууга мүмкүнчүлүк берет.

Ветеринардык учёт мал чарбасынын ветеринардык-санитардык абалын баалоо, улам кийинки маалыматтарды жалпылаштыруу боюнча, иш чаралардын жыйынтыгын жана көлөмү, чарбалык ишти баалоо максатында жүргүзүлөт.

Учёт боюнча көрсөткүчтөр отчёт түзүүдө негиз болуп саналат.

Азыркы убакта биздин мамлекетибизде ветеринардык ишти жөнгө салуу багытындагы мыйзам актылары толук көлөмдө кабыл алына элек, ошондуктан ветеринардык учёт жана отчёттуулук боюнча так эрежелердин жана инструкциялардын жоктугу мына ушуну менен түшүндүрүлөт. Ушуга байланыштуу таркатылуучу материалдардагы учёт журналынын жана ветеринардык отчёттуулуктун формасынын үлгүлөрү бүгүнкү күндө кабыл расмий кабыл алына электигине карабастан сунуш катарында кабыл алуу талапка ылайыктуу жана булар негизинен ветеринардык ишти туура уюштурууга багытталган.

Ветеринардык учёт тиешелүү журналдарга малдын ылаңдарынын алгачкы көрсөткүчтөрү жөнүндө, диагностикалык, дарылоо алдын алуу иш чаралары, ветеринардык-санитардык экспертизалар, биопрепараттардын сарпталышы ж. б. боюнча системалуу түрдө жазуу иштеринен турат.

Ветеринардык ишкерге төмөндөгүдөй журналдарды жана учёт китебин жүргүзүү сунушталат:

- Малдын жана канаттуулардын башынын саны боюнча учёт жүргүзүү журналы.
- Ылаңдаган малдарды жана канаттууларды каттоо журналы.
- Эпизоотияга каршы иш чараларды жазуу журналы.
- Ветеринардык күбөлүктөрдү жана тактамаларды берүүнү каттоо журналы.
- Биопрепараттардын киреше жана чыгаша журналы.

Журналга жазылган көрсөткүчтөр арифметикалык жактан так жана чындыкка дал келиши керек. Бардык көрсөткүчтөр графалар боюнча так, окулгандай болуп жазылышы керек.

Эсеп жүргүзүү журналы жазуулар бүткөндөн кийин 3-жыл сакталышы керек. Эсеп журналынын ар бир барагы номерленип, түймөлөнүшү керек. Титулдук барагына журналдын арналган максаты, менчик ветеринардык структуралардын аталышы, жазуу боюнча башталыш жана аякталыш даталары жазылат.

Ылаңдаган малды каттоо

Журналы

“Азамат” Ветеринардык сервиси

Бишкек ш, Ленин району, Орто-Сай айылы

(айылы, району, облусу)

Башталышы : 12/01/2011

Бүтүшү : _____

Журналдардын үлгүлөрү таркатылуучу материалдарда көрсөтүлгөн. Учёттук документтерге ошондой эле малдардын өлүгүн союу актылары, лабораториялык текшерүүлөрдүн жыйынтыктары, ветеринардык- санитардык экспертизалардын жыйынтыктары кирет.

Отчёт - өз ишиң же кандайдыр бир аткарылган иш жөнүндө белгилүү бир убакыт аралыгында, белгиленген мөөнөткө, белгиленген формада түзүлгөн билдирүү.

Салык жана Социалдык фонд органдарына отчет берүү белгилүү бир убакыт аралыгында, белгиленген мөөнөттө, атайын формада мыйзам боюнча каралган.

Ветеринардык отчёттуулук Мамлекеттик ветеринария кызматынын ыйгарым укугуна кирет. Ал билдирүүлөрдү жалпылоого жана белгиленген формада ветеринардык отчёттуулукту даярдоого милдеттүү.

Мыйзам боюнча жеке ветеринарлар үчүн мындай милдет каралган эмес. Жогоруда эскертилгендей ветеринардык мыйзам актылары иштелип чыгуу стадиясында. Ал эми «Укуктун ченемдик актылар жөнүндөгү» (6 глава 36 берене) Кыргыз Республикасынын мыйзамына ылайык, СССРдин ветеринария тармагындагы укуктун ченемдик актылары Кыргыз Республикасынын аймагында 2010-жылдын 1-январынан колдоодон чыгарылган.

Бирок белгиленген аймакты ветеринардык тейлөө үчүн райондук мамлекеттик ветеринардык башкармалыктары менен приваттык ветеринардык врачтын ортосунда түзүлгөн келишимдин алкагында ветеринардык отчет берүү милдеттүүлүгү белгилениши мүмкүн.

Приложения

(Образец заявления на регистрацию физических лиц в органах государственной статистики)

Органу государственной статистики
от Ивановой Ольги Юрьевны

(фамилия, имя, отчество)
Проживающий(ая) по адресу
г.Бишкек проспект Манаса,
дом 458, квартира 52

(указывается по паспорту)
Паспорт серия АО N 339993,
выдан МВД 60-03, 29 июня 2005 года

(кем, когда)

ЗАЯВЛЕНИЕ

на регистрацию (перерегистрацию) физического лица, занимающегося предпринимательской деятельностью.

Прошу зарегистрировать меня в качестве физического лица, занимающегося предпринимательской деятельностью

Частной ветеринарной практикой

(основной вид деятельности);

(другие виды деятельности)

Указанную предпринимательскую деятельность я намереваюсь осуществлять по адресу: город Бишкек, проспект Манаса, дом 458, квартира 52 Телефон: 67-77-77

Подпись _____

(Образец заявления для постановки на учет в налоговый орган физического лица)

Начальнику ГНИ Первомайского района

(ФИО)
от Ивановой Ольги Юрьевны
проживающей по адресу:
г.Бишкек, проспект Манаса,
дом 458, квартира 52

Дата представления
"26" января 2011 год

Заявление

о постановке на учет физического лица

Прошу поставить на учет в связи с регистрацией в качестве налогоплательщика (физического лица) Каметову Ольгу Юрьевну (фио) на основании свидетельства из Городского статистического комитета N 08753 от 22 января 1999 года (номер свидетельства, дата выдачи); паспорт (документ удостоверяющий личность гражданина); серия ОА Номер 339993, выданный МВД 60-03 "29" июня 2005 года (кем, когда).

Адрес места жительства г. Бишкек, проспект Манаса, дом 458, квартира 52.

Заявление составил

(должность) (подпись) (ф.и.о.)

(Образец заявления на получение лицензии)

Департамент Государственной Ветеринарии

(фамилия, имя, отчество гражданина)

ЗАЯВЛЕНИЕ

(В редакции постановления Правительства КР
от 10 сентября 2009 года N 565)

Прошу выдать мне лицензию на занятие _____

(указывается точное и полное наименование видов деятельности)

Сообщаю сведения о себе:

Паспорт серии _____ N _____, выдан _____

(кем, когда)

Место жительства _____

(указывается по паспорту)

Свидетельство о государственной регистрации индивидуального предпринимателя серии _____ N

_____, выдан _____

(кем, когда)

Идентификационный налоговый номер налогоплательщика _____

Образование _____

(где и когда окончил)

Специальность _____

Стаж работы по специальности _____

Другие сведения _____

(указываются сведения, необходимые для рассмотрения заявления)

К заявлению прилагаю: _____

"__" _____ 200__ года _____

(подпись)

(Образец справки о принятии к рассмотрению документов, необходимых для выдачи лицензии)

Департамент Государственной Ветеринарии

Кыргызской Республики

(наименование лицензиара)

СПРАВКА N 372

от "15" февраля 1999 года

Выдан(а) Ивановой Ольге Юрьевне (ФИО заявителя); проживающей по адресу: г. Бишкек, проспект Манаса, дом 458, квартира 52, паспорт серии АО, N 339993, выдан МВД 60-03, 29 июня 1999 года (паспортные данные серия, номер дата выдачи, кем выдан) о принятии к рассмотрению документов, необходимых для выдачи лицензии.

Дата принятия документов 15 февраля 2011 года ____

Должность, подпись лица, принявшего документы _____

Печать лицензиара

(Образец лицензии)

_____ (наименование лицензиара)

ЛИЦЕНЗИЯ

Регистрационный номер по реестру лицензий _____ от "___" _____ 200__ года.
Выдана _____

_____ (наименование юридического лица или Ф.И.О. гражданина)

Адрес лицензиата _____

(страна, район, населенный пункт, улица, дом,

квартира, домашний, служебный телефон)

Свидетельство о государственной регистрации _____

(серия, номер)

выдано _____

(дата выдачи, кем выдано)

Идентификационный налоговый номер налогоплательщика: _____

Разрешено заниматься деятельностью _____

(указывается наименование

деятельности в соответствии со статьей 9 Закона "О лицензировании")

Срок действия лицензии: _____

Территория действия лицензии: _____

Лицензия является: _____

(отчуждаемой, неотчуждаемой)

Лицензионные условия: _____

Печать

Должность, подпись лица, выдавшего лицензию _____

N _____ Серия бланка _____

(Образец заявления для индивидуальных предпринимателей)

Заместителю Министра внутренних дел Кыргызской Республики

Начальнику УВД г. Бишкек

генерал-майору Дуйшебаеву К.А.

от гражданки Ивановой О.Ю.

1974 года рождения, прописанной по адресу:

г. Бишкек, проспект Манаса, д. 458 кв. 52

паспорт: серии АО N 339993

выдан: МВД 5001, 06.08.2011 года

Заявление

Прошу Вас выдать разрешение на изготовление печати и штампов в связи с регистрацией в качестве индивидуального предпринимателя.

Свидетельство о регистрации физического лица, занимающегося предпринимательской деятельностью серии _____ N 08753, выданное Государственным статистическим комитетом от "22" января 2011 года.

Частный предприниматель _____ (подпись)

(Образец справки на выдачу разрешения на изготовление печатей и штампов для УВД)

Фирменный бланк ГНИ
УВД (ОВД) г.Бишкек

**Справка
на выдачу разрешения на изготовление печатей и штампов**

Дана Индивидуальному предпринимателю, 720065, Кыргызская Республика, город Бишкек, улица Элебесова, дом 33.

(наименование и адрес); в том, что данный предприниматель зарегистрирован в Государственной налоговой инспекции по Октябрьскому району (городу) г.Бишкек области (города); "3" марта 2011 года и присвоен ИНН 01082003555555.

Настоящая справка является адресной и не подлежит использованию в других органах внутренних дел и другими хозяйствующими субъектами.

Начальник Государственной налоговой инспекции
по Октябрьскому району (город)

(подпись) (ФИО)

МП

(Образец справки на открытие расчетных и иных счетов для Банков)

Фирменный бланк ГНИ
Коммерческому банку или иному
финансово-кредитному учреждению

**Справка
на открытие расчетных и иных счетов**

Дана Ивановой Ольге Юрьевне, проживающей по адресу: г. Бишкек, проспект Манаса, дом 458, квартира 52 (ФИО и адрес); в том, что данное физическое лицо зарегистрировано Государственной налоговой инспекцией по Первомайскому району (городу) г. Бишкек области (города)

"28" января 2011 года и присвоен ИНН 13456789511113.

Настоящая справка является адресной и не подлежит использованию для открытия счетов в других финансовых учреждениях и другими хозяйствующими субъектами.

Начальник Государственной
налоговой инспекции
по Первомайскому району (город) _____

(подпись)

(ф.и.о.)

МП